

PERINATALNI INFORMACIJSKI SISTEM RS - PIS RS (NIJZ 17)

Kontaktne podatki

Nacionalni inštitut za javno zdravje
Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana, Slovenija
podatkovni.portal@nijz.si, pis_fs@nijz.si

Pravna podlaga za zbiranje podatkov:

Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Uradni list RS, št. 65/00, 47/15, 31/18, 152/20 – ZJUOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 203/20 – ZIUPOPVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 206/21 – ZDUPŠOP, 141/22 – ZNUNBZ in 18/23 – ZDU-10).

Namen zbirke podatkov

Spremljanje, vrednotenje in načrtovanje zdravstvenih programov na perinatološkem področju. Spremljanje perinatalnega zdravja in zagotavljanje mednarodno primerljivih kazalnikov perinatalnega zdravja.

Kratek opis zbirke podatkov

V perinatalni informacijski sistem RS so vključeni vsi porodi oz. rojstva od 1.1 do 31.12 v tekočem letu, ne glede na datum sprejema oz. odpusta porodnice. Metodološko je PIS RS samostojni zdravstveni register rojstev v slovenskem prostoru, saj se vanj beležijo porodi in rojstva v porodnišnicah ter porodi zunaj porodnišnic (to je na domu, na poti v porodnišnico, v porodnih centrih in drugo), s strokovno pomočjo ali brez nje. V Informacijski sistem beležimo

- vse porode ŽIVOROJENIH NOVOROJENČKOV ne glede na porodno težo in
- vse porode MRTVOROJENIH s porodno težo 500g in več ali gestacijsko starostjo 22 tednov in več.

Izjema so prijave mrtvorojenih plodov multiplih nosečnosti, kjer med rojstva uvrstimo vse otroke, v kolikor vsaj en izpolnjuje kriterije.

Zbrane podatke preverjamo in usklajujemo s pristojnimi uradi in registri za civilno registracijo prebivalcev v Centralnem registru prebivalstva, na Statističnem uradu, z Bazo podatkov o umrlih Slovenije in Informacijskim sistemom za spremljanje fetalnih smrti. Preverjanja so potrebna, ker imamo na področju države Slovenije še vedno ločena sistema civilne in medicinske registracije rojstev.

Kratka zgodovina zbirke podatkov

Od leta 1965 do vključno leta 1992 poročanje na listu PRIJAVA PORODA za posamezen porod.

Podatke o porodnicah in novorojenčkih v Sloveniji zbiramo v Perinatalni informacijski sistem RS (PIS RS) od leta 1986. PIS RS je bil zasnovan z namenom zmanjšati perinatalno obolevnost in umrljivost. V obdobju od leta 1986 do 1992 so začeli v okviru raziskovalnega projekta razvijati sodoben informacijski sistem za spremljanje perinatalnega varstva, v katerega se je leta 1987 vključilo vseh 14 porodnišnic.

Leta 1993 je Perinatalni informacijski sistem Republike Slovenije (PIS RS) postal zdravstveni register rojstev in porodov v državi, ter je nadomestil prejšnjo Prijavo poroda. Leta 2002 smo podatkovno zbirko integrirali v zdravstveni informacijski sistem bolnišničnih obravnav, pri čemer pa je osnovna zbirka ohranila lastnosti registra rojstev in porodov, ne glede na mesto ali način dogodka.

Vir podatkov o porodnicah in novorojenčkih sta obrazca »Porodni zapisnik« (DZS obrazec 8,172) in »Novorojenček« (DZS obrazec 8,173). Zbirka je opredeljena v Zakonu o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (ZZPPZ; Uradni list RS, št. 65/2000). Navodila za zajem podatkov pa so navedena v Metodoloških navodilih.

Poročevalci, njihove obveznosti, zaščita podatkov

Poročevalci so vsi zdravstveni zavodi (porodnišnice), patronažne službe (ZD) za porode doma v Republiki Sloveniji.

Metodološke osnove raziskovanja

Ciljna populacija: vsi porodi in rojstva v porodnišnicah in izven porodnišnic.

Enota poročanja: poročajo vse porodnišnice in zavodi (zdravstveni domovi) v Republiki Sloveniji.

Enota opazovanja: je porod / rojstvo.

Referenčno obdobje: porodi oz. rojstva od 1.1 do 31.12 v tekočem letu, ne glede na datum sprejema oz. odpusta porodnice

Definicije

V Informacijski sistem beležimo vse porode živorojenih novorojenčkov ne glede na porodno težo in vse porode mrtvorojenih s porodno težo 500g in več ali gestacijsko starostjo 22 tednov in več. Izjema so prijave mrtvorojenih plodov multiplih nosečnosti, kjer med rojstva uvrstimo vse otroke, v kolikor vsaj en izpolnjuje kriterije.

*Za izračun perinatalne umrljivosti, zgodnje in pozne neonatalne umrljivosti uporabljamo podatkovno zbirko o umrlih, zato opozarjamo, da podatkovna zbirka PIS RS **ni edini vir** podatkov za umrle novorojenčke.*

Totalna stopnja rodnosti je povprečno število živorojenih otrok na eno žensko v celotni rodni dobi (15-49 let) v koledarskem letu.

Število živorojenih otrok na 1.000 prebivalcev (nataliteta) je razmerje med številom živorojenih otrok v koledarskem letu in številom prebivalcev sredi istega leta, pomnoženo s 1.000.

Število carskih rezov na 1.000 živorojenih otrok je razmerje med številom otrok, rojenih s carskim rezom, in številom živorojenih v koledarskem letu, pomnoženo s 1.000.

Mrtvorojenost na 1.000 rojstev je razmerje med številom mrtvorojenih otrok (ne glede na porodno težo) in številom rojstev v koledarskem letu, pomnoženo s 1.000.

Zgodnja neonatalna umrljivost na 1.000 živorojenih otrok je razmerje med številom umrlih otrok do 7. dneva starosti in številom živorojenih otrok v koledarskem letu, pomnoženo s 1000.

Pozna neonatalna umrljivost je razmerje med številom umrlih otrok, starih 7 – 27 dni v koledarskem letu in številom živorojenih v istem letu, pomnoženo s 1.000.

Neonatalna umrljivost je razmerje med številom umrlih otrok, starih 0 – 27 dni v koledarskem letu in številom živorojenih v istem letu, pomnoženo s 1.000.

Postneonatalna umrljivost je razmerje med številom umrlih otrok, starih 28 – 365 dni, v koledarskem letu in številom živorojenih v istem letu, pomnoženo s 1.000.

Umrljivost dojenčkov na 1.000 živorojenih otrok je razmerje med številom umrlih dojenčkov (otroci stari manj kot eno leto) v koledarskem letu in številom živorojenih v istem letu, pomnoženo s 1.000.

Perinatalna umrljivost ne glede na porodno težo na 1.000 rojstev

Perinatalna umrljivost ne glede na porodno težo na 1.000 rojstev je razmerje med številom vseh perinatalnih smrti (seštevek števila mrtvorojenih, težkih 500 g in več in števila umrlih otrok do 7. dneva starosti, težkih 500 g in več) v koledarskem letu in številom vseh rojenih, težkih 500 g in več, v istem letu, pomnoženo s 1.000.

V primeru, da se pri multipli nosečnosti eden izmed otrok rodi kot živorojen, štejemo med mrtvorojene tudi njegov mrtvorojeni par, kljub temu, da je lažji od 500 gramov.

Perinatalna umrljivost nad 1000 gramov na 1000 rojstev (za poročanje in prikaz podatkov WHO)

Perinatalna umrljivost nad 1.000 gramov na 1.000 rojstev je razmerje med številom perinatalnih smrti otrok težkih 1000 gramov in več (seštevek števila mrtvorojenih, težkih 1.000 g in več in števila umrlih otrok do 7. dneva starosti, težkih 1.000 g in več) v koledarskem letu in številom vseh rojenih, težkih 1.000 g in več, v istem letu, pomnoženo s 1.000.